

Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Όλγα Κοσμά
Οικονομικός Αναλυτής
okosma@eurobank.gr

Αρκαδία Κωνσταντοπούλου
Βοηθός Ερευνητικής Ομάδας
arkonstantopoulou@eurobank.gr

ΡΗΤΡΑ ΜΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το έντυπο αυτό εκδόθηκε από την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. ("Eurobank") και δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί κατά οποιονδήποτε τρόπο από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται ή να δοθεί σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο. Το έντυπο αυτό δεν αποτελεί προσφορά αγοράς ή πώλησης ούτε πρόσκληση για υποβολή προσφορών αγοράς ή πώλησης των κινητών αξιών που αναφέρονται σε αυτό. Η Eurobank και άλλοι που συνδέονται με αυτήν ενδέχεται να έχουν συμμετοχές και ενδέχεται να πραγματοποιούν συναλλαγές σε κινητές αξίες εταιρειών που αναφέρονται στο παρόν, καθώς επίσης ενδέχεται να παρέχουν ή να επιδιώκουν να παράσχουν υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής στις εταιρείες αυτές. Οι επενδύσεις που αναλύονται στο έντυπο αυτό μπορεί να είναι ακατάλληλες για επενδυτές, με κριτήρια τους συγκεκριμένους επενδυτικούς στόχους τους και την οικονομική κατάσταση τους. Οι πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν έχουν αποκλειστικά ενημερωτικό σκοπό και προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Eurobank. Οι απόψεις που διατυπώνονται στο παρόν ενδέχεται να μη συμπίπτουν με αυτές οποιουδήποτε μέλους της Eurobank. Καμμία δήλωση ή διαβεβαίωση (ρητή ή σιωπηρή) δεν δίδεται όσον αφορά την ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα ή χρονική καταλληλότητα των πληροφοριών ή απόψεων που περιέχονται στο παρόν, οι οποίες μπορούν να αλλάξουν χωρίς προειδοποίηση. Καμμία απολύτως ευθύνη, οπωσδήποτε και αν γεννάται, δεν αναλαμβάνεται από την Eurobank ή από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή τα στελέχη της ή τους υπαλλήλους της όσον αφορά το περιεχόμενο του παρόντος. Άρθρα, μελέτες, σχόλια κ.λπ. εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη τους. Ανυπόγραφα σημειώματα θεωρούνται της συντάξεως. Άρθρα, μελέτες, σχόλια κ.λπ. που υπογράφονται από μέλη της συντακτικής επιτροπής, εκφράζουν τις προσωπικές απόψεις του γράφοντα.

Ανάγκη για αύξηση του μεριδίου των επενδύσεων με παράλληλη διατήρηση της ισορροπίας του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

- Για τον μήνα Δεκέμβριο (2014) το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ήταν ελλειμματικό (-870.1 εκ ευρώ). Σε ετησιοποιημένη βάση, δηλαδή άθροισμα Ιανουαρίου 2014 – Δεκεμβρίου 2014, το αντίστοιχο ισοζύγιο ήταν πλεονασματικό (1.66 δις ευρώ).
- Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών αντικατοπτρίζει σε μεγάλο βαθμό την απόκλιση, θετική ή αρνητική, ανάμεσα στις αποταμιεύσεις (ιδιωτικές και κρατικές) και τις επενδύσεις (ιδιωτικές και κρατικές) που πραγματοποιούνται σε μια οικονομία μέσα σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο.
- Η ελληνική οικονομία μέχρι και το 2009 ήταν μια οικονομία που ο ιδιωτικός της τομέας κατανάλωνε (και εξακολουθεί) ένα μεγάλο ποσοστό της εγχώριας παραγωγής της (ΑΕΠ), δηλαδή αποταμίευε ένα μικρό ποσοστό. Ο δημόσιος τομέας εμφάνιζε ελλειμματικούς προϋπολογισμούς, δηλαδή η συνεισφορά του στις συνολικές αποταμιεύσεις ήταν αρνητική. Το ποσοστό των επενδύσεων επί του συνόλου του ΑΕΠ ήταν σε πολύ υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με το αντίστοιχο μέγεθος των αποταμιεύσεων, και ως εκ τούτου η συγκεκριμένη απόκλιση χρηματοδοτούνταν με εξωτερικό δανεισμό.
- Η προσαρμογή προήλθε κυρίως από τη μείωση του μεριδίου των επενδύσεων (πτώση μεγαλύτερη των 10 ποσοστιαίων μονάδων, η οποία είχε ήδη ξεκινήσει από το 2008) και από τη μείωση των ελλειμμάτων του κυβερνητικού προϋπολογισμού. Δηλαδή, δεν προήλθε από τη μείωση του μεριδίου της κατανάλωσης. Με αυτόν τον τρόπο, η ψαλίδα ανάμεσα στις αποταμιεύσεις και στις επενδύσεις έκλεισε και το γεγονός αυτό δεν είναι τίποτα άλλο από την άλλη όψη του νομίσματος της επιτυχηθείσας προσαρμογής του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ως ποσοστό του ΑΕΠ.
- Τα έσοδα από ταξιδιωτικές εισπράξεις έφτασαν το επίπεδο των 13,4 δις ευρώ το 2014 (+10,6% σε σχέση με το 2013), με τις ταξιδιωτικές αφίξεις να εκτινάσσονται πάνω από το επίπεδο των 22 εκατ (+23,0% σε σχέση με το 2013).
- Για τον μήνα Δεκέμβριο (2014) η Ολική Χωρητικότητα του Ελληνικού Εμπορικού Στόλου σημείωσε αύξηση.
- Στη δέκατη θέση της Ευρώπης το λιμάνι του Πειραιά στη διαχείριση εμπορευματοκιβωτίων.

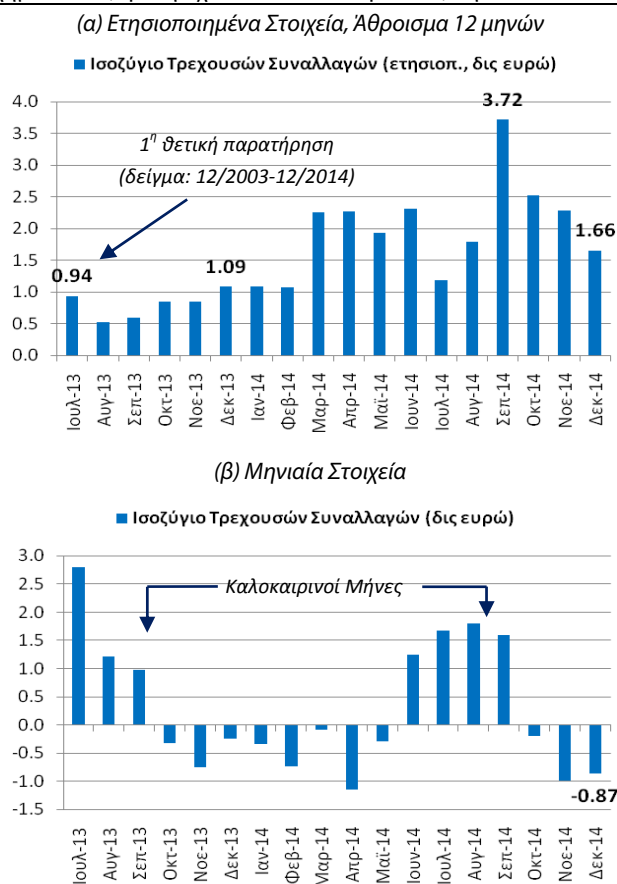

Πηγή: Bloomberg

Για τον μήνα Δεκέμβριο (2014) το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ήταν ελλειμματικό (-870,1 εκ ευρώ). Σε ετησιοποιημένη βάση, δηλαδή άθροισμα Ιανουαρίου 2014 – Δεκεμβρίου 2014, το αντίστοιχο ισοζύγιο ήταν πλεονασματικό (1,66 δις ευρώ).

Στις 20 Φεβρουαρίου 2015 η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) δημοσίευσε τα στοιχεία του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών για τον μήνα Δεκέμβριο. Σε ετησιοποιημένη βάση (άθροισμα Ιανουαρίου 2014 – Δεκεμβρίου 2014), καταγράφηκε πλεόνασμα της τάξης των 1,66 δις ευρώ (βλέπε Σχήμα 1α), ενώ σε μηνιαία βάση καταγράφηκε έλλειμμα της τάξης των -0,87 δις ευρώ (βλέπε Σχήμα 1β). Επιπρόσθετα, με βάση τις εκτιμήσεις της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) για το ονομαστικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) του 4^{ου} τριμήνου (179,24 δις ευρώ σε ετήσια βάση, 45,04 δις ευρώ σε μηνιαία βάση), για το 2014 το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών θα διαμορφωθεί στο 0,93% του ΑΕΠ. Το 2013 το αντίστοιχο μέγεθος ήταν στο 0,6% του ΑΕΠ. Συνεπώς, για 2^ο συνεχή χρόνο η ελληνική οικονομία εμφανίζεται ως καθαρός δανειστής στις συναλλαγές της με τις χώρες της αλλοδαπής.

Σχήμα 1: Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (δισ ευρώ)

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος, (β) Eurobank Research.

Δεν θα πρέπει να λησμονούμε πως το 2009 το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ήταν ελλειμματικό, και ως ποσοστό του ΑΕΠ προσέγγισε το -10,87%. Οπότε, κατά την διάρκεια της περιόδου 2009-2014 πραγματοποιήθηκε μια προσαρμογή της

τάξης των 11,8 ποσοστιαίων μονάδων. Ποια είναι η ερμηνεία αυτής της μεταβολής;

Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών αντικατοπτρίζει σε μεγάλο βαθμό την απόκλιση, θετική ή αρνητική, ανάμεσα στις αποταμιεύσεις (ιδιωτικές και κρατικές) και τις επενδύσεις (ιδιωτικές και κρατικές) που πραγματοποιούνται σε μια οικονομία μέσα σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο (μεταβλητή ροής).¹ Όταν η συγκεκριμένη μεταβλητή είναι ελλειμματική, δηλαδή λαμβάνει αρνητικές τιμές, τότε οι επενδύσεις είναι υψηλότερες από τις αποταμιεύσεις οπότε η χρηματοδότησή τους πραγματοποιείται με εξωτερικό δανεισμό. Όταν ισχύει το αντίστροφο, δηλαδή το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών είναι πλεονασματικό, τότε οι αποταμιεύσεις είναι υψηλότερες από τις επενδύσεις και τα πλεονάζοντα κεφάλαια τοποθετούνται σε περιουσιακά στοιχεία χωρών της αλλοδαπής. Τι συνέβη στην περίπτωση της χώρας μας;

Η ελληνική οικονομία μέχρι και το 2009 ήταν μια οικονομία που ο ιδιωτικός της τομέας καταλάωνε (και εξακολουθεί) ένα μεγάλο ποσοστό της εγχώριας παραγωγής της (ΑΕΠ), δηλαδή αποταμίευε ένα μικρό ποσοστό.² Ο δημόσιος τομέας εμφάνιζε ελλειμματικούς προϋπολογισμούς, δηλαδή η συνεισφορά του στις συνολικές αποταμιεύσεις ήταν αρνητική. Το ποσοστό των επενδύσεων επί του συνόλου του ΑΕΠ ήταν σε πολύ υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με το αντίστοιχο μέγεθος των αποταμιεύσεων, και ως εκ τούτου η συγκεκριμένη απόκλιση χρηματοδοτούνταν με εξωτερικό δανεισμό. Μόλις οι διεθνείς κεφαλαιαγορές έκλεισαν την κάνουλα του εξωτερικού δανεισμού της ελληνικής οικονομίας έπρεπε να υπάρξει και η αντίστοιχη προσαρμογή στα προαναφερθέντα μεγέθη. Η προσαρμογή προήλθε κυρίως από τη μείωση του μεριδίου των επενδύσεων (πτώση μεγαλύτερη των 10

¹ Σύμφωνα με τη γνωστή ταυτότητα του ΑΕΠ ισχύει: $Y_t = C_t + I_t + G_t + X_t - IM_t$, δηλαδή το ΑΕΠ ισούται με το άθροισμα της ιδιωτικής κατανάλωσης, των συνολικών επενδύσεων, της δημόσιας κατανάλωσης και των εξαγωγών, μείον τις εισαγωγές. Πραγματοποιώντας αλγεβρικές πράξεις και εισάγοντας τη μεταβλητή των φόρων η παραπάνω εξίσωση λαμβάνει την ακόλουθη μορφή: $\frac{S_t}{Y_t} + \frac{T_t - G_t}{Y_t} - \frac{I_t}{Y_t} = \frac{X_t - IM_t}{Y_t}$, δηλαδή η διαφορά ανάμεσα στις αποταμιεύσεις (ιδιωτικές, $\frac{S_t}{Y_t}$, και δημόσιες, $\frac{T_t - G_t}{Y_t}$) και στις

επενδύσεις ισούται με τη διαφορά ανάμεσα στις εξαγωγές (αγαθών και υπηρεσιών) και στις εισαγωγές. Τα μεγέθη εκφράζονται ως ποσοστά του ΑΕΠ. Η διαφορά ανάμεσα στις εξαγωγές και στις εισαγωγές δεν ισούται με το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών καθώς το τελευταίο περιλαμβάνει (επιπλέον) και το ισοζύγιο εισοδημάτων και το ισοζύγιο τρεχουσών μεταβιβάσεων. Ωστόσο, το εμπορικό ισοζύγιο και το ισοζύγιο υπηρεσιών κατέχει την μερίδα του λέοντος στη διαμόρφωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

² Για το υψηλό μερίδιο της ιδιωτικής κατανάλωσης στην Ελλάδα βλέπε: 29 Δεκεμβρίου 2015, 7ημέρες ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, τεύχος 106:

http://www.eurobank.gr/Uploads/Reports/7HmeresOikonomia_29122014.pdf

ποσοστιαίων μονάδων, η οποία είχε ήδη ξεκινήσει από το 2008) και από τη μείωση των ελλειμμάτων του κυβερνητικού προϋπολογισμού. Δηλαδή, δεν προήλθε από τη μείωση του μεριδίου της κατανάλωσης. Με αυτόν τον τρόπο, η ψαλίδα ανάμεσα στις αποταμιεύσεις και στις επενδύσεις έκλεισε και το γεγονός αυτό δεν είναι τίποτα άλλο από την άλλη όψη του νομίσματος της επιτευχθείσας προσαρμογής του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Σύμφωνα με την προαναφερθείσα αναφορά, δηλαδή αναλύοντας το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών από την οπτική γωνία της απόκλισης των αποταμιεύσεων με τις επενδύσεις, η διερεύνηση της χειροτέρευσης της πορείας της συγκεκριμένης μεταβλητής από τις αρχές της δεκαετίας του 2000 μέχρι και το 2009 λαμβάνει την εξής μορφή: Γιατί διευρύνθηκε η ψαλίδα ανάμεσα στις επενδύσεις και τις αποταμιεύσεις; Ποιές ήταν οι δυνάμεις που προκάλεσαν αυτή την αλλαγή; Στο παρόν φυλλάδιο δεν έχουμε σκοπό να αναλύσουμε διεξοδικά το συγκεκριμένο θέμα.³ Ωστόσο, αξίζει να γίνει μια αναφορά σε δύο παραμέτρους.

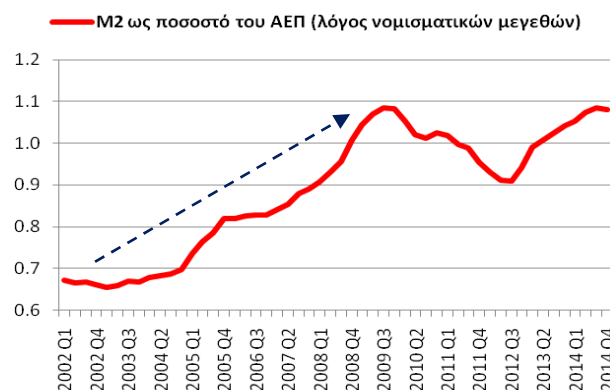
Χρηματοπιστωτική Εμβάθυνση

Στο Σχήμα 2 παρουσιάζουμε τον λόγο της νομισματικής βάσης M2 ως προς το ονομαστικό ΑΕΠ. Σημειώνουμε πως σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ) η νομισματική βάση M2 περιλαμβάνει τα εξής μεγέθη: 1. Νόμισμα σε κυκλοφορία, 2. Καταθέσεις μιας ημέρας, 3. Καταθέσεις προθεσμίας έως δύο ετών και 4. Καταθέσεις υπό προειδοποίηση έως 3 μηνών (1. + 2. = M1). Ο συγκεκριμένος λόγος νομισματικών μεγεθών μπορεί να θεωρηθεί ως μια προσέγγιση της χρηματοπιστωτικής εμβάθυνσης μιας οικονομίας.⁴ Με τον τελευταίο όρο εννοούμε την ανάπτυξη ή διεύρυνση των υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης. Η συγκεκριμένη υπηρεσία είναι πολύ σημαντική για την εύρυθμη λειτουργία μιας οικονομίας καθώς οδηγεί στη ζεύξη ανάμεσα στα προσφερόμενα ποσά των αποταμιεύσεων και στα ζητούμενα ποσά των επενδύσεων. Επιπρόσθετα, η ύπαρξη οργανωμένων αγορών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης ενισχύει τα κίνητρα για αποταμίευση και επένδυση, και ως εκ τούτου έχει θετική συνεισφορά στη συσσώρευση του φυσικού κεφαλαίου (κτίρια, μηχανήματα και εργοστάσια) και στον ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης.

Ο προσεκτικός αναγνώστης θα παρατηρήσει ότι από τις αρχές της δεκαετίας του 2000 μέχρι και το 3^ο τρίμηνο του 2009 ο λόγος της νομισματικής βάσης M2 ως προς το ονομαστικό ΑΕΠ ακολούθησε μια αυξητική πορεία. Η απελευθέρωση της ελληνικής χρηματοπιστωτικής αγοράς είχε ήδη ξεκινήσει από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 και κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 2000, παράλληλα με την είσοδο της χώρας μας στην Οικονομική και

Νομισματική Ένωση (ONE), σημειώθηκε σημαντική εμβάθυνση των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης. Οι φορείς του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας μας, δηλαδή νοικοκυριά και επιχειρήσεις (και η κυβέρνηση μετά την είσοδο της χώρας μας στην ONE), εκμεταλλεύτηκαν την ευνοϊκή συγκυρία για αύξηση της χρηματοδότησης, μέσω δανεισμού, της κατανάλωσης και των επενδύσεων τους (χαμηλό κόστος χρηματοδότησης, προσδοκίες για τη συνέχιση των (τότε) ισχυρών ρυθμών οικονομικής μεγέθυνσης) και το γεγονός αυτό είχε ως συνέπεια την αύξηση της μόχλευσης των ισολογισμών τους.⁵ Παράλληλα, υπήρξε και σημαντική αύξηση των επενδύσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ. Πιο συγκεκριμένα, ο λόγος του ονομαστικού ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου ως προς το ονομαστικό ΑΕΠ αυξήθηκε από το 20,45% το 1995 στο 25,75% το 2007 (ή από 17,30% στο 24,25% ως λόγος πραγματικών ποσοτήτων).

Σχήμα 2: Νομισματική Βάση M2 ως ποσοστό του ΑΕΠ (λόγος νομισματικών μεγεθών)

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος, (β) Eurobank Research.

Ωστόσο, η συγκεκριμένη αύξηση των επενδύσεων δεν συνοδεύτηκε και από αντίστοιχη αύξηση των αποταμιεύσεων. Το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη χειροτέρευση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (ιδίως από τα τέλη της δεκαετίας του 1990 και έπειτα). Συνεπώς, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι η χρηματοπιστωτική εμβάθυνση θα μπορούσε να θεωρηθεί ως μια ερμηνευτική μεταβλητή για την αύξηση του ελλείμματος των τρεχουσών συναλλαγών κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 2000.⁶

³ Για το συγκεκριμένο θέμα, βλέπε Brissimis S., Hondroyannis G., Papazoglou C., Tzaveas N. And Vasardami M, (2010), "Current Account Determinants and External Sustainability in Periods of Structural Change" ECB, Working Papers Series, No. 1243.

⁴ Η συγκεκριμένη αναφορά βασίζεται στους Chinn M. and Prasad E., (2003), "Medium-Term determinants of Current Accounts in Industrial and Developing Countries: An Empirical Exploration", Journal of International Economics, Vol. 59, pp. 47-76.

⁵ Όπως έχουμε αναφέρει και σε παλαιότερα τεύχη του φυλλαδίου 7ημέρες ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, η μείωση των επιτοκίων δημιουργεί κίνητρα για αύξηση της κατανάλωσης και μείωσης της αποταμίευσης (αποτέλεσμα υποκατάστασης).

⁶ Χρησιμοποιούμε την έκφραση «θα μπορούσε να θεωρηθεί ως μια ερμηνευτική μεταβλητή» διότι δεν έχουμε διεξάγει κάποια οικονομετρική ανάλυση επί του θέματος. Απλά παρατηρούμε στα στοιχεία την ύπαρξη μιας θετικής συσχέτισης ανάμεσα στο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και στη χρηματοπιστωτική εμβάθυνση της ελληνικής οικονομίας. Φυσικά υπάρχει και η θεωρητική βάση (οικονομικός συλλογισμός) που μπορεί να στηρίξει τη συγκεκριμένη σχέση (π.χ. βλέπε υποσημείωση 4).

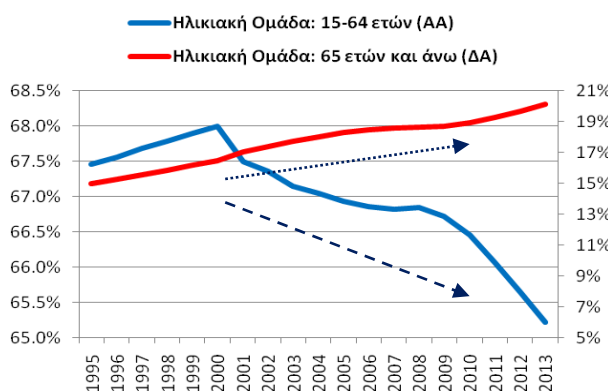
Δημογραφικές Εξελίξεις

Στο Σχήμα 3 παρουσιάζουμε ένα μέρος των δομικών χαρακτηριστικών (σύνθεση) του συνολικού ελληνικού πληθυσμού. Στον αριστερό κάθετο άξονα παραθέτουμε τον λόγο της πληθυσμιακής ομάδας των 15-64 ετών ως προς το σύνολο του πληθυσμού, ενώ στον δεξιό άξονα παραθέτουμε τον αντίστοιχο λόγο για την πληθυσμιακή ομάδα των 65 και άνω ετών.

Στη περίπτωση της ελληνικής οικονομίας, παρατηρούμε πως από τις αρχές του 2000 σημειώθηκε μια μείωση του ποσοστού της ηλικιακής ομάδας των 15-64 ετών, δηλαδή 2000: 68%, 2009: 66,5%, 2013: 65%, και μια αύξηση του ποσοστού της ηλικιακής ομάδας των 65 και άνω ετών, δηλαδή 2000: 16,5%, 2009: 18,5%, 2013: 20%. Αν συνεχιστούν οι ίδιοι ετήσιοι ρυθμοί μεταβολής και στο μέλλον (-0,21 ποσοστιαίες μονάδες για την ηλικιακή ομάδα των 15-64 ετών και 0,28 ποσοστιαίες μονάδες για την ηλικιακή ομάδα των 65 και άνω ετών), τότε το 2030 τα μερίδια των προαναφερθέντων ηλικιακών ομάδων θα είναι της τάξης του 61,5% και 25% (προσεγγιστικά) αντίστοιχα. Δηλαδή το ¼ του πληθυσμού μας δεν θα έχει κίνητρο για να αποταμιεύσει. Αν προσθέσουμε και το ποσοστό της ηλικιακής ομάδας των 14 και κάτω, δηλαδή 14,5%, τότε διαπιστώνουμε πως το 2030, αν επαληθευτεί το σενάριο που έχουμε αναφέρει, το 40% του συνολικού ελληνικού πληθυσμού δεν θα συμμετέχει στη δημιουργία αποταμιευτικών κεφαλαίων.

Σχήμα 3: Ηλικιακές Ομάδες

(ποσοστά επί του συνόλου του πληθυσμού)

Πηγή: (α) Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή, (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) Ως ΑΑ ορίζουμε τον αριστερό κάθετο άξονα και ως ΔΑ ορίζουμε τον αντίστοιχο δεξιό.

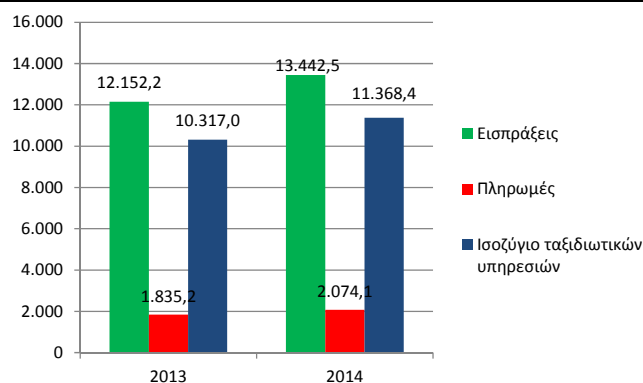
Όπως παρατηρούμε στο Σχήμα 3, η πτώση του μεριδίου της ηλικιακής ομάδας που αποταμιεύει, δηλαδή 15-64 ετών, συμπίπτει και με την πτώση των αποταμιεύσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ που παρατηρείται στα στοιχεία. Δεν πρόκειται να ισχυριστούμε ότι η συγκεκριμένη δημογραφική εξέλιξη αποτελεί έναν παράγοντα μείωσης των αποταμιευτικών πόρων στη χώρας μας, αυτή η αιτιολόγηση απαιτεί μεγαλύτερη διερεύνηση επί του συγκεκριμένου θέματος. Ωστόσο, θα τονίσουμε ότι αν το συγκεκριμένο φαινόμενο συνεχιστεί και στο μέλλον τότε σίγουρα θα αποτελεί έναν ανασταλτικό παράγοντα για τη συσσώρευση αποταμιεύσεων. Το τελευταίο στοιχείο δύναται να αποτελέσει

τροχοπέδη για την δημιουργία ενός υποδείγματος βιώσιμης οικονομικής μεγέθυνσης.

Το 2014 το ταξιδιωτικό ισοζύγιο παρουσίασε πλεόνασμα 11.368 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 10,2% έναντι του 2013. Η συνεισφορά των καθαρών εισπράξεων από την παροχή ταξιδιωτικών υπηρεσιών στο σύνολο των καθαρών εισπράξεων από υπηρεσίες ανήλθε στο 57,4%, αντισταθμίζοντας το 63,2% του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου.

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία, το Δεκέμβριο του 2014 το ταξιδιωτικό ισοζύγιο εμφάνισε έλλειμμα 28 εκατ. ευρώ έναντι πλεονάσματος 21 εκατ. ευρώ το Δεκέμβριο του 2013. Ενώ οι ταξιδιωτικές εισπράξεις αυξήθηκαν κατά 2 εκατ. ευρώ (+1,0%) - από 179 εκατ. ευρώ το Δεκέμβριο του 2013 στα 181 εκατ. ευρώ το Δεκέμβριο του 2014- οι ταξιδιωτικές πληρωμές παρουσίασαν μεγαλύτερη αύξηση κατά 51 εκατ. ευρώ (+32,0%, Δεκέμβριος 2014: 208,4 εκατ. ευρώ, Δεκέμβριος 2013: 157,9 εκατ. ευρώ). Η μικρή αύξηση των ταξιδιωτικών εισπράξεων οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αφίξεων κατά 33,5%, καθώς η μέση δαπάνη ανά ταξίδι μειώθηκε κατά 24,4%. Επιπλέον, για το μήνα Δεκέμβριο το έλλειμμα του ταξιδιωτικού ισοζυγίου αντιστάθμισε εν μέρει το πλεόνασμα των υπόλοιπων υπηρεσιών, ενώ επηρέασε αρνητικά το συνολικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών.

Σχήμα 4: Ταξιδιωτικό Ισοζύγιο

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος.

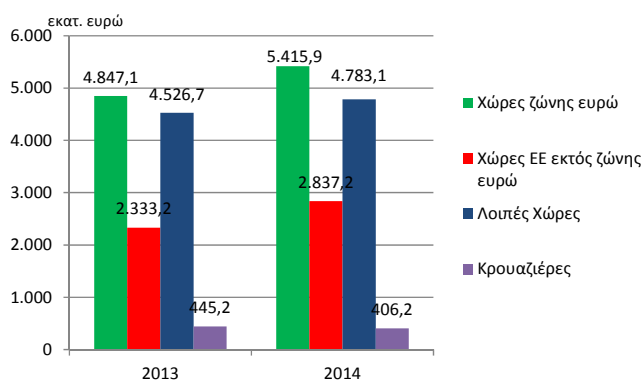
Συνολικά, ωστόσο, για το 2014, το ταξιδιωτικό ισοζύγιο παρουσίασε πλεόνασμα 11.368 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 10,2% έναντι του 2013 (Ιανουάριος - Δεκέμβριος 2013, πλεόνασμα 10.317 εκατ. ευρώ). Η αύξηση αυτή ήταν κυρίως αποτέλεσμα της αύξησης των ταξιδιωτικών εισπράξεων κατά 1.290 εκατ. ευρώ (+10,6%), η οποία εν μέρει αντισταθμίστηκε από την ταυτόχρονη αύξηση των ταξιδιωτικών πληρωμών κατά 239 εκατ. ευρώ (+13,0%). Η αύξηση των ταξιδιωτικών εισπράξεων κατά 1.290 εκατ. ευρώ οφείλεται στην αύξηση των αφίξεων ξένων τουριστών κατά 23,0%, δεδομένου ότι η μέση δαπάνη ανά ταξίδι μειώθηκε από 653,3 ευρώ στα 591,7 ευρώ (-9,4%). Μάλιστα, οι αφίξεις ξένων τουριστών φαίνεται πως το 2014 σημείωσαν τη μεγαλύτερη ετήσια άνοδο την περασμένη δεκαετία, με τους ξένους τουρίστες να φτάνουν τους 22,03 εκατομμύρια από 13,31 εκατομμύρια το 2004. Η συνεισφορά των καθαρών εισπράξεων από την παροχή ταξιδιωτικών υπηρεσιών στο σύνολο των

καθαρών εισπράξεων από υπηρεσίες ανήλθε στο 57,4%, αντισταθμίζοντας το 63,2% του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου (Σχήμα 4).

Το 2014 οι ταξιδιωτικές εισπράξεις αυξήθηκαν κατά 10,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, με τις χώρες της ΕΕ εκτός ευρωζώνης να σημειώνουν τη μεγαλύτερη άνοδο.

Το μεγαλύτερο μέρος των ταξιδιωτικών εισπράξεων προέρχεται από κατοίκους των χωρών της ΕΕ των 28, καλύπτοντας το 61,4% του συνόλου των εισπράξεων (με βάση τα στοιχεία του 2014). Επομένως, η αύξηση των συνολικών εισπράξεων στα 13.443 εκατ. ευρώ το 2014 από 12.152 εκατ. ευρώ το 2013 οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των εισπράξεων από κατοίκους των χωρών της ΕΕ των 28 κατά 14,9% (από 7.180 στα 8.253 εκατ. ευρώ). Οι εισπράξεις από κατοίκους των λοιπών χωρών εκτός της ΕΕ, οι οποίες το 2014 αποτέλεσαν το 35,6% των συνολικών εισπράξεων, αυξήθηκαν κατά 5,7% (από 4.527 στα 4.783 εκατ. ευρώ).

Σχήμα 5: Ταξιδιωτικές Εισπράξεις ανά κατηγορία χώρας προέλευσης

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος.

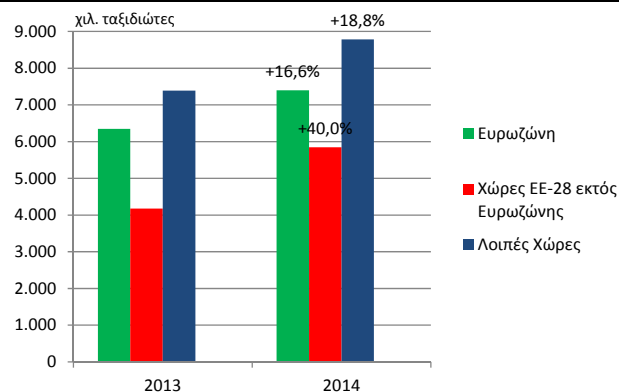
Πιο συγκεκριμένα, οι εισπράξεις από χώρες της ζώνης του ευρώ αυξήθηκαν από 4.847 στα 5.416 εκατ. ευρώ (+11,7%), με τη Γερμανία και τη Γαλλία να αποτελούν τις σημαντικότερες χώρες προέλευσης ταξιδιωτών προς τη χώρα μας (Σχήμα 5). Αναλυτικότερα, οι εισπράξεις από τη Γερμανία που αποτέλεσαν το 2014 το 37% των εισπράξεων από χώρες της Ευρωζώνης και το 15% των συνολικών ταξιδιωτικών εισπράξεων αυξήθηκαν κατά 4,6% (από 1.900 στα 1.987 εκατ. ευρώ), και οι εισπράξεις από Γαλλία που αποτελούν το 21% των εισπράξεων από χώρες της Ευρωζώνης και το 8,4% των συνολικών ταξιδιωτικών εισπράξεων αυξήθηκαν σημαντικά κατά 25,0% (από 906 στα 1.132 εκατ. ευρώ). Όσον αφορά χώρες τις ΕΕ εκτός ζώνης του ευρώ, η σημαντικότερη χώρα προέλευσης τουριστών είναι το Ηνωμένο Βασίλειο, οι εισπράξεις από το οποίο έφτασαν τα 1.555 εκατ. ευρώ από 1.355 (+14,8%), καλύπτοντας το 11,6% του συνόλου των ταξιδιωτικών εισπράξεων. Από τις χώρες εκτός της ΕΕ των 28, το μεγαλύτερο μέρος καταλαμβάνει η Ρωσία (24,3% των εισπράξεων από λοιπές χώρες εκτός ΕΕ και 8,6% του συνόλου των εισπράξεων), οι εισπράξεις από την οποία μειώθηκαν κατά 13,2% (από 1.339 σε 1.162 εκατ. ευρώ). Η μείωση των ταξιδιωτικών εισπράξεων από τη Ρωσία κατά το 2014 σε σχέση με το 2013

οφείλεται στην ουκρανική κρίση και τα προβλήματα της ρωσικής οικονομίας μετά τις κυρώσεις της Δύσης. Άλλωστε, κατά το προηγούμενο έτος οι εισπράξεις από ρώσους τουρίστες στην Ελλάδα σημείωσαν εντυπωσιακή άνοδο κατά 41,8% σε σχέση με το 2012.

Το 2014 οι αφίξεις ξένων τουριστών⁷ στην Ελλάδα σημείωσαν τη μεγαλύτερη ετήσια άνοδο την περασμένη δεκαετία (+23,0%), με τους ξένους τουρίστες να φτάνουν τους 22,0 εκατομμύρια.

Η αύξηση της εισερχόμενης ταξιδιωτικής κίνησης το 2014 κατά 23,0% σε σχέση με το 2013 (από 17.920 χιλ. ταξιδιώτες στις 22.034 χιλ. ταξιδιώτες) οφείλεται τόσο στην ταξιδιωτική κίνηση από χώρες της ΕΕ των 28 (με ποσοστό συμμετοχής 60,1% επί του συνόλου) όσο και οι λοιπές χώρες εκτός της ΕΕ των 28 (με ποσοστό συμμετοχής 39,9% επί του συνόλου). Πιο αναλυτικά, η ταξιδιωτική κίνηση από τις χώρες της ΕΕ των 28 αυξήθηκε κατά 25,9% σε σχέση με το 2013, με τη Γερμανία και τη Γαλλία να εμφανίζουν αύξηση κατά 8,5% και 27,0%, αντίστοιχα. Ενώ οι ξένοι τουρίστες από τις χώρες της Ευρωζώνης κατέχουν μεγαλύτερο ποσοστό όσον αφορά την ταξιδιωτική κίνηση (33,6% επί του συνολικής ταξιδιωτικής κίνησης) από ότι οι χώρες της ΕΕ εκτός ευρώ (26,6%), η αύξηση της ταξιδιωτικής κίνησης από χώρες της ΕΕ εκτός ευρώ ήταν πολύ μεγαλύτερη (+40,0%) από ότι η αύξηση της ταξιδιωτικής κίνησης από χώρες της ευρωζώνης (+16,6%). Οι τουριστικές αφίξεις από άλλες χώρες αυξήθηκαν κατά 18,8% ετησίως, με τις ΗΠΑ να σημειώνουν την μεγαλύτερη άνοδο κατά 26,9%. Πτώση κατά 7,6% σημείωσαν οι αφίξεις από ρώσους τουρίστες το 2014 σε σχέση με το 2013 λόγω της κρίσης στην Ουκρανία και των προβλημάτων στη Ρωσία, μετά από μία σημαντική αύξηση της τάξεως του 54,7% κατά το 2013 σε σχέση με το 2012 (Σχήμα 6).

Σχήμα 6: Εισερχόμενη Ταξιδιωτική Κίνηση ανά Προορισμό

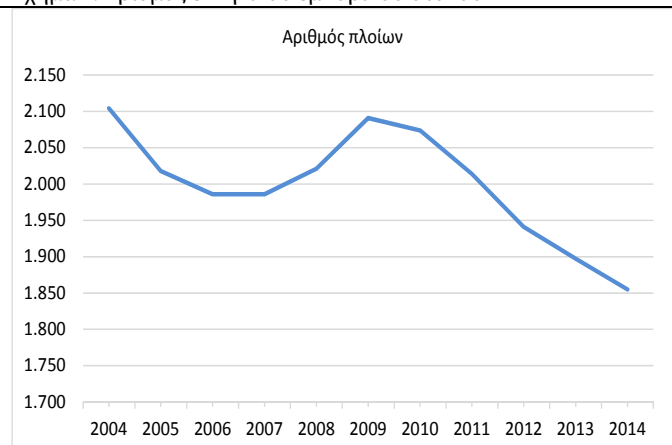
Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος.

⁷ Επισημαίνεται ότι η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση δεν περιλαμβάνει μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν των όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

Για τον μήνα Δεκέμβριο (2014) η Ολική Χωρητικότητα του Ελληνικού Εμπορικού Στόλου σημείωσε αύξηση.

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ)⁸, για τον μήνα Δεκέμβριο του 2014 καταγράφηκε ετήσια πτώση κατά 2,2% στη δύναμη του ελληνικού εμπορικού στόλου⁹. Αξίζει να αναφέρουμε ότι μείωση της τάξης του 2,3% είχε σημειωθεί και την περίοδο 2012 - 2013. Συγκεκριμένα το σύνολο των πλοίων το 2014 διαμορφώθηκε στα 1.855, ενώ το 2013 στα 1.897 (βλέπε Σχήμα 7). Παρ' όλα αυτά την ίδια χρονική περίοδο, η Ολική Χωρητικότητα του Ελληνικού Εμπορικού Στόλου, (από πλοία 100 ΚΟΧ και άνω), αυξήθηκε κατά 1,9% σε σύγκριση με την αντίστοιχη χωρητικότητα του Δεκεμβρίου του 2013 (βλέπε Σχήμα 8).

Σχήμα 7: Αριθμός ελληνικού εμπορικού στόλου

Πηγή; (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research

Στη δέκατη θέση της Ευρώπης το λιμάνι του Πειραιά στη διαχείριση εμπορευματοκιβωτίων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έκθεσης της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat)¹⁰ για το 2013, σχετικά με τα εμπορευματοκιβώτια που διακινούνται στους λιμένες της ΕΕ, το λιμάνι του Πειραιά βρίσκεται στη 10η θέση της ευρωπαϊκής κατάταξης λιμανιών. Ειδικότερα, αξίζει να αναφέρουμε ότι ο αριθμός των εμπορευματοκιβωτίων που έχει διακινηθεί ανέρχεται στα 3,2 εκ., με ετήσια αύξηση για το 2013 της τάξεως του 13,7%. Μάλιστα το λιμάνι του Πειραιά βρίσκεται στην ίδια θέση ως προς τον αριθμό των επιβατών που διακινήθηκαν από τα πλοία της ακτοπλοΐας (7,7 εκ.). Μέγεθος όμως μειωμένο κατά 2,7% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Όσο αφορά την ευρωπαϊκή κατάταξη με βάση τον συνολικό όγκο των φορτίων που διακινήθηκαν το 2013, το λιμάνι του Πειραιά βρέθηκε στη 18η θέση με 40,2 εκ. τόνους. Σημειώνουμε ότι το 87% των φορτίων που διακινήθηκαν

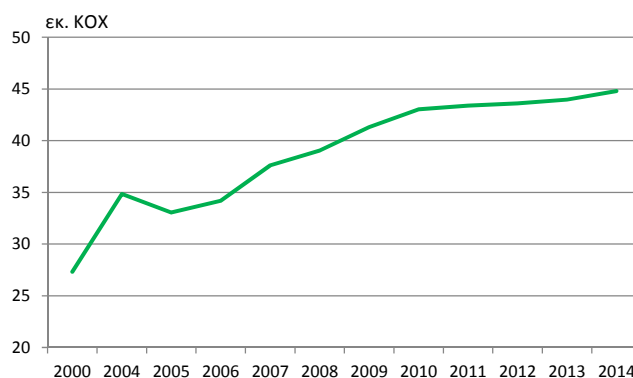
⁸ΕΛ.ΣΤΑΤ:http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/A1104/PressReleases/A1104_SMA27_DT_MM_12_2014_01_P_GR.pdf

⁹Ελληνικός εμπορικός στόλος: Είναι το σύνολο των εμπορικών πλοίων που είναι νηολογημένα στην Ελλάδα και ανήκουν σε πρόσωπα φυσικά ή νομικά που κατοικούν στην ελληνική επικράτεια.

¹⁰Eurostat:http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/Maritime_ports_freight_and_passenger_statistics

αφορούν μεγάλα κοντέινερ, ενώ μόλις το 10% αφορούσε οχήματα και φορτηγά. Ωστόσο συνολικά από τα λιμάνια της Ελλάδας διακινήθηκαν 161 εκ. τόνοι φορτίων το 2013. Ο αριθμός των επιβατών που διέρχονται από τους λιμένες της ΕΕ υπολογίζεται σε περίπου 400 εκατομμύρια το 2013. Η Ιταλία και η Ελλάδα διατήρησαν την ηγετική τους θέση ως χώρες θαλάσσιων επιβατικών μεταφορών στην Ευρώπη το 2013.

Σχήμα 8: Ολική Χωρητικότητα του Ελληνικού Εμπορικού Στόλου

Πηγή; (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research

Πτωτικά κινήθηκε ο ετήσιος πληθωρισμός στην ΕΕ.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat)¹¹ τον μήνα Ιανουάριο του 2015, ο πληθωρισμός υποχώρησε κατά 0,5% σε ετήσια βάση στην ΕΕ, ενώ τον Δεκέμβριο του 2014 το ποσοστό ήταν της τάξης του -0,1%. Τον Ιανουάριο του 2015, αρνητικοί ετήσιοι ρυθμοί παρατηρήθηκαν σε είκοσι τρία κράτη μέλη. Η μεγαλύτερη πτώση του ετήσιου δείκτη τιμών καταναλωτή καταγράφηκε στην Ελλάδα (-2,8%) και στην Βουλγαρία (-2,3%), ενώ θετικά ετήσια ποσοστά καταγράφηκαν στη Μάλτα (0,8%), την Αυστρία (0,5%), την Ρουμανία (0,5%), την Σουηδία (0,4%) και το Ηνωμένο Βασίλειο (0,3%).

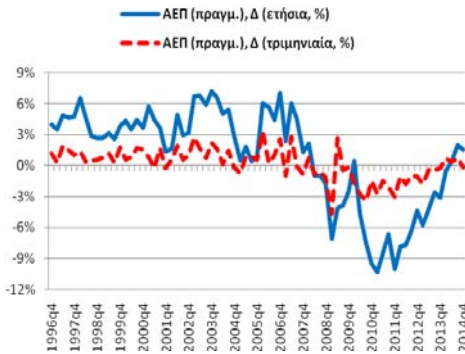
¹¹Eurostat:<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6650000/2-24022015-AP-EN.pdf/9d0fc2f8-21ba-425e-956c-32018aded18d>

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

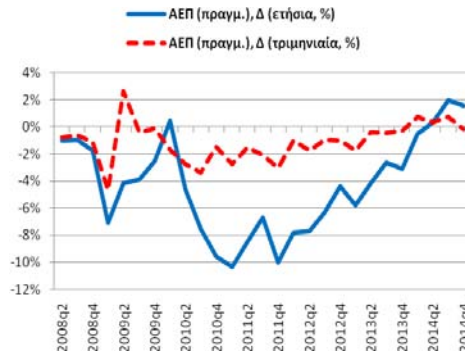
Μεταβλητή: Πραγματικό ΑΕΠ, μεταβολές (%), μη εποχ. προσαρμ. για γογ%, εποχ. προσαρμ. για ροq%

Για το **4^ο τρίμηνο (2014)** ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης (εκτιμήσεις) ήταν της τάξης του **1,55%** (1,97%, 2014q3). Η αντίστοιχη **τριμηνιαία % μεταβολή** ήταν της τάξης του **-0,17%** (0,75%, 2014q3).

Συνολική Περίοδος: 1996q4-2014q4

Υποπερίοδος: 2008q2-2014q4

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Πραγμ. ΑΕΠ Δ (ετήσια, %)

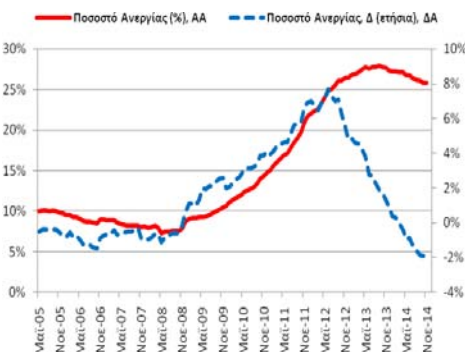
Περίοδος: 1996q4 – 2014q4
Στοιχεία: Τριμηνιαία
Μέσος Όρος: 0,92%
Διάμεσος: 2,59%
Μέγιστο: 7,24% (2003q4)
Ελάχιστο: -10,37% (2011q1)

Σημείωση: Δ = μεταβολή
Δημοσίευση: 13/2/2015
Επομ. δημ.: 27/2/2015

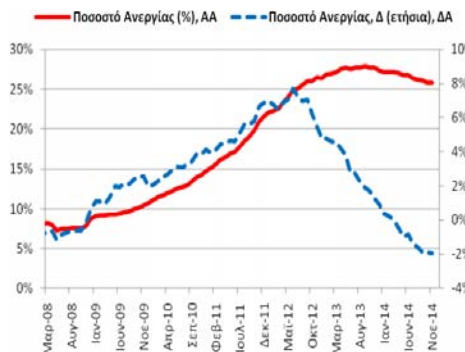
Μεταβλητή: Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)

Για τον μήνα **Νοέμβριο (2014)** το ποσοστό της **ανεργίας** διαμορφώθηκε στο **25,79%** (25,85%, 10/2014) και η αντίστοιχη **ετήσια μεταβολή ήταν στις -1,94 ΠΜ** (-1,91 ΠΜ, 10/2014). Ο αριθμός των **απασχολούμενων** ανέρχεται στα **3,538 εκ. άτομα** (3,486 εκ., 11/2013) ενώ ο αριθμός των **ανέργων** ανέρχεται στα **1,229 εκ. άτομα** (1,337 εκ., 11/2013).

Συνολική Περίοδος: 5/2005-11/2014

Υποπερίοδος: 3/2008-11/2014

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Ποσοστό Ανεργίας

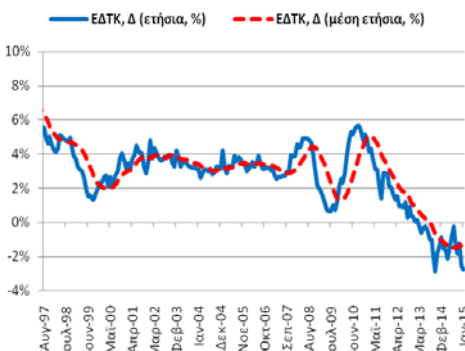
Περίοδος: 5/2005 - 11/2014
Στοιχεία: Μηνιαία
Μέσος Όρος: 15,50%
Διάμεσος: 11,44%
Μέγιστο: 27,95% (9/2013)
Ελάχιστο: 7,27% (5/2008)

Σημείωση: Δ = μεταβολή,
AA = αριστερός άξονας,
ΔΑ = δεξιός άξονας,
ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.
Δημοσίευση: 12/2/2015
Επομ. δημ.: 5/3/2015

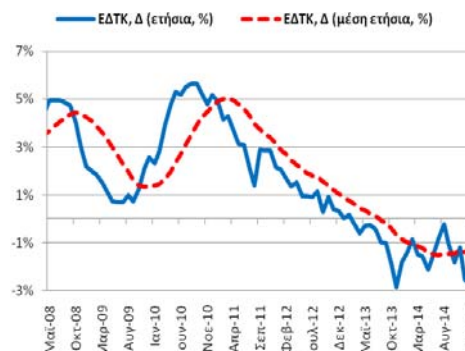
Μεταβλητή: Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), ετήσια μεταβολή (%)

Για τον μήνα **Ιανουάριο (2015)** η ετήσια μεταβολή (%) του **ΕνΔΤΚ** ήταν στο **-2,76%** (-2,53%, 12/2014) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή ήταν στο -1,50%** (-1,39%, 12/2014).

Συνολική Περίοδος: 8/1997-1/2015

Υποπερίοδος: 5/2008-1/2015

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
ΕνΔΤΚ, Δ (ετήσια, %)

Περίοδος: 8/1997 - 1/2015
Στοιχεία: Μηνιαία
Μέσος Όρος: 2,71%
Διάμεσος: 3,14%
Μέγιστο: 5,66% (9/2010)
Ελάχιστο: -2,86% (11/2013)

Σημείωση: Δ = μεταβολή
Δημοσίευση: 17/2/2015
Επομ. δημ.: 10/3/2015

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Οι Συνιστώσες του Πραγματικού ΑΕΠ (μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Συνολική Περίοδος: 1996q3-2014q3

Υποπερίοδος: 2008q1-2014q3

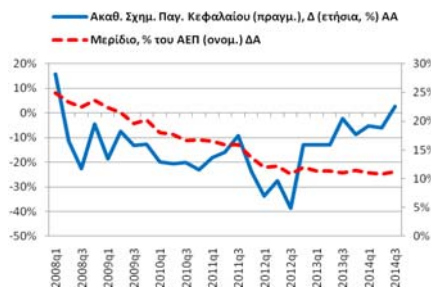
Ιδιωτική Κατανάλωση (δαπάνη)

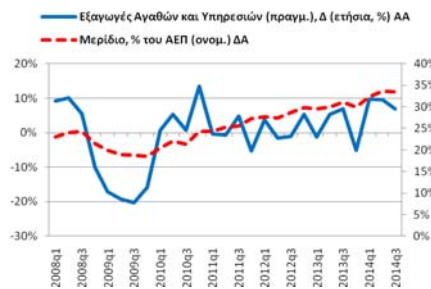
Δημόσια Κατανάλωση (δαπάνη)

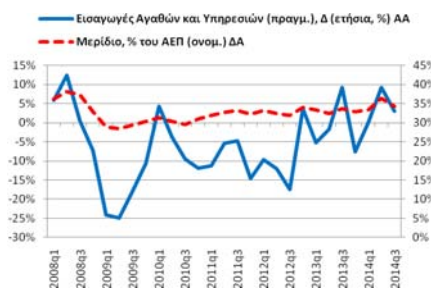
Ακαθάριστος Σχηματισμός Πάγιου Κεφαλαίου (δαπάνη)

Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών (δαπάνη)

Εισαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών (δαπάνη, αρνητική συνεισφορά)

Δημοσίευση: 28/11/2014

- Για το 2014q3 η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** της ιδιωτικής κατανάλωσης ήταν στο **3,60%** (0,66% 2014q2, -3,15% 2013q3).
- Το αντίστοιχο **μερίδιο, % του ΑΕΠ** (ονομ.), ήταν στο **72,55%** (72,49% 2014q2, 70,90% 2013q3).
- Για το 2014q3 η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** της δημόσιας κατανάλωσης ήταν στο **-2,44%** (2,21% 2014q2, -0,97% 2013q3).
- Το αντίστοιχο **μερίδιο, % του ΑΕΠ** (ονομ.), ήταν στο **19,78%** (20,03% 2014q2, 20,18% 2013q3)
- Για το 2014q3 η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** των **συνολικών επενδύσεων** ήταν στο **2,69%** (-6,04% 2014q2, -2,32% 2013q3).
- Το αντίστοιχο **μερίδιο, % του ΑΕΠ** (ονομ.), ήταν στο **11,20%** (10,81% 2014q2, 11,04% 2013q3).
- Για το 2014q3 η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** των **εξαγωγών** ήταν στο **6,91%** (9,52% 2014q2, 6,94% 2013q3).
- Το αντίστοιχο **μερίδιο, % του ΑΕΠ** (ονομ.), ήταν στο **33,51%** (33,69% 2014q2, 31,14% 2013q3).
- Για το 2014q3 η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** των **εισαγωγών** ήταν στο **3,05%** (9,28% 2014q2, 9,17% 2013q3).
- Το αντίστοιχο **μερίδιο, % του ΑΕΠ** (ονομ.), ήταν στο **34,37%** (36,33% 2014q2, 33,76% 2013q3).

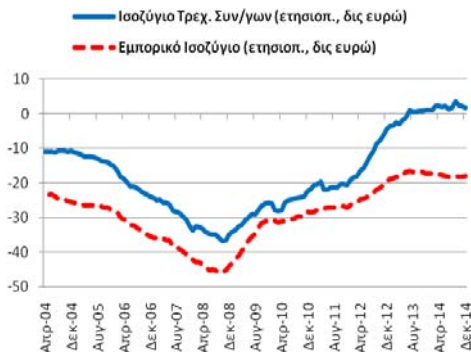
Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

Επόμενη δημοσίευση: 27/2/2015

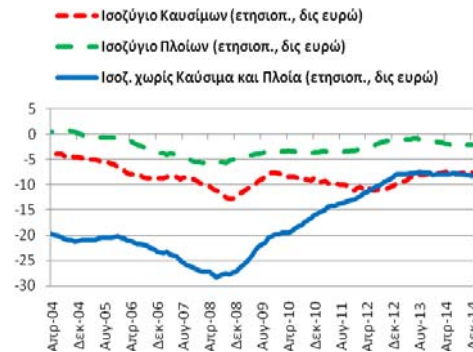
Πίνακας Α3: Εξωτερικός Τομέας (ετησιοποιημένα στοιχεία)

Συγκεντρωτικά Ισοζύγια (4/2004-12/2014)

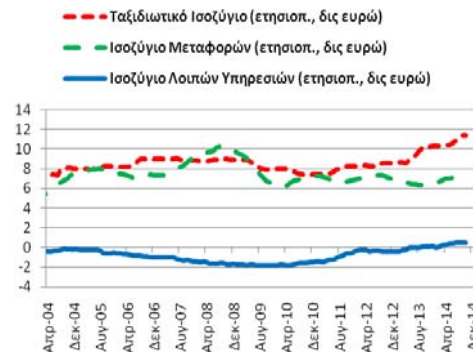
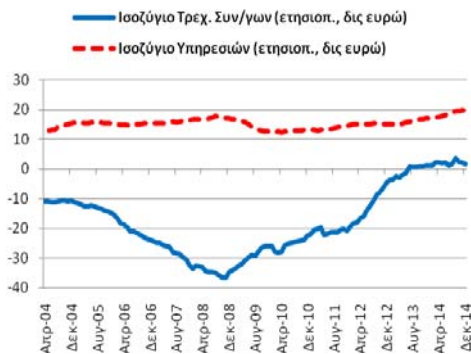
Ισοζύγιο: Εμπορικό (καυσίμων, πλοίων, χωρίς καύσιμα και πλοία)

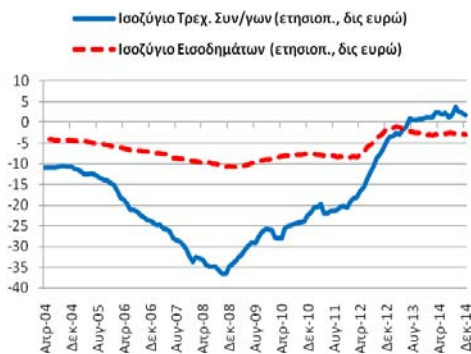
Επί μέρους Ισοζύγια (4/2004-12/2014)

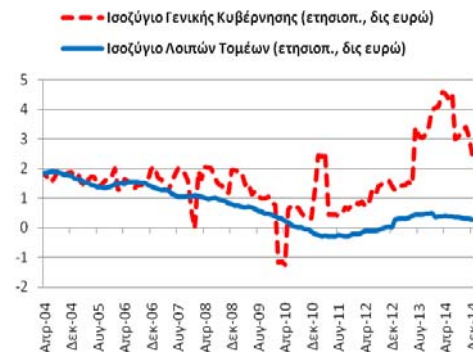
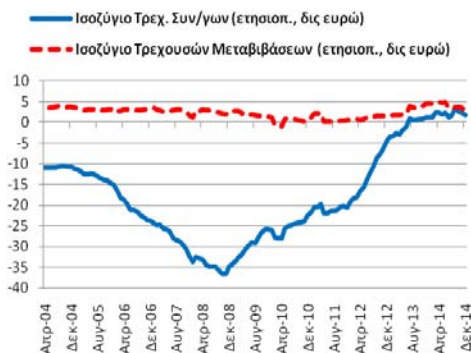
Ισοζύγιο: Υπηρεσιών (ταξιδιωτικό, μεταφορών και λοιπών υπηρεσιών)

Ισοζύγιο: Εισοδημάτων (αμοιβών – μισθών και τόκων, μερισμάτων – κερδών)

Ισοζύγιο: Τρεχουσών Μεταβιβάσεων (γενικής κυβέρνησης και λοιπών τομέων)

Δημοσίευση: 20/2/2015

- Για τον μήνα **Δεκέμβριο** το ισοζύγιο **τρεχουσών συναλλαγών** ήταν **πλεονασματικό** και διαμορφώθηκε στα **1,66 δις ευρώ** (2,28: 11/2014 και 1,09: 12/2013).
- Για τον μήνα **Δεκέμβριο** το **εμπορικό** ισοζύγιο ήταν **ελλειμματικό** και διαμορφώθηκε στα **-17,98 δις ευρώ** (-18,95: 11/2014 και -17,23: 12/2013).

- Για τον μήνα **Δεκέμβριο** το ισοζύγιο **υπηρεσιών** ήταν **πλεονασματικό** και διαμορφώθηκε στα **19,80 δις ευρώ** (19,77: 11/2014 και 16,98: 12/2013).

- Για τον μήνα **Δεκέμβριο** το **ταξιδιωτικό** ισοζύγιο ήταν **πλεονασματικό** και διαμορφώθηκε στα **11,37 δις ευρώ** (11,42: 11/2014 και 10,32: 12/2013).

- Για τον μήνα **Δεκέμβριο** το ισοζύγιο **εισοδημάτων** ήταν **ελλειμματικό** και διαμορφώθηκε στα **-2,89 δις ευρώ** (-2,76: 11/2014 και -3,13: 12/2013).

- Για τον μήνα **Δεκέμβριο** το ισοζύγιο **τόκων, μερισμάτων και κερδών** ήταν **ελλειμματικό** και διαμορφώθηκε στα **-2,61 δις ευρώ** (-2,50: 11/2014 και -2,88: 12/2013).

- Για τον μήνα **Δεκέμβριο** το ισοζύγιο **τρεχουσών μεταβιβάσεων** ήταν **πλεονασματικό** και διαμορφώθηκε στα **2,73 δις ευρώ** (3,42: 11/2014 και 4,47: 12/2013).

- Για τον μήνα **Δεκέμβριο** το ισοζύγιο **γενικής κυβέρνησης** ήταν **πλεονασματικό** και διαμορφώθηκε στα **2,44 δις ευρώ** (3,10: 11/2014 και 3,98: 12/2013).

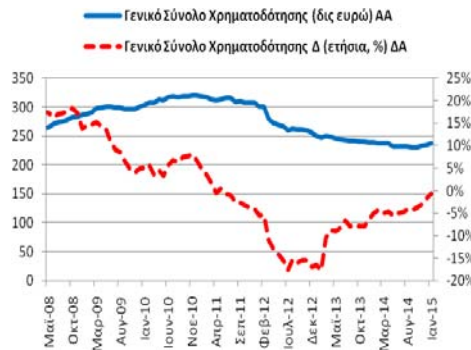
Πίνακας Α4: Χρηματοδότηση της Ελληνικής Οικονομίας από εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕ

Συνολική Περίοδος: 4/2002-1/2015

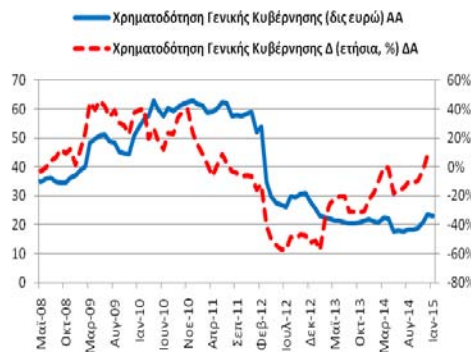
Υποπερίοδος: 5/2008-1/2015

Δημοσίευση: 26/2/2015

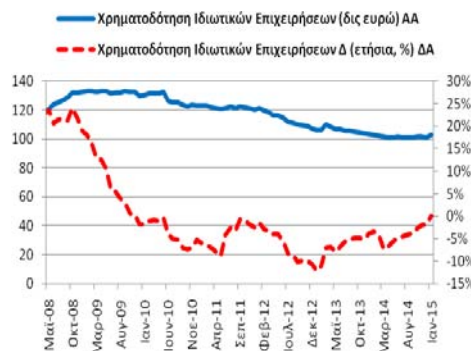
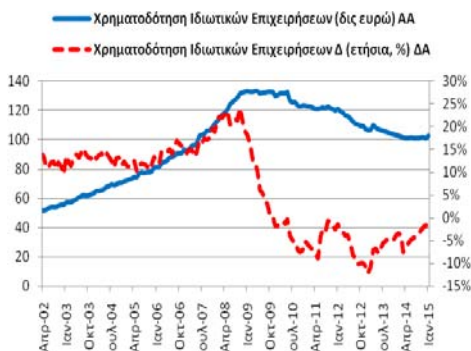
Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (υπόλοιπα)

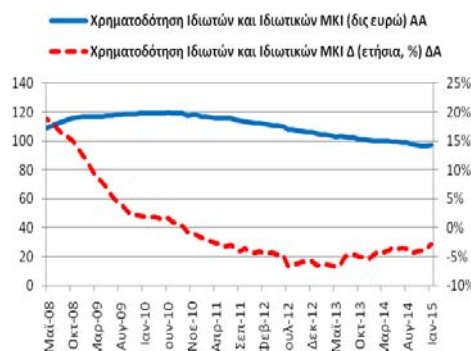
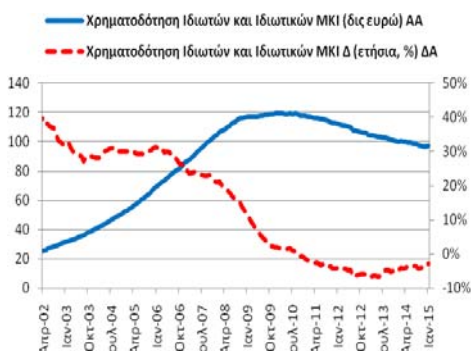
Χρηματοδότηση Γενικής Κυβέρνησης (υπόλοιπα)

Χρηματοδότηση Ιδιωτικών Επιχειρήσεων (υπόλοιπα)

Χρηματοδότηση Ιδιωτών και Ιδιωτικών μη Κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων (υπόλοιπα)

- Για τον μήνα **Ιανουάριο** (2015) το **γενικό σύνολο** της χρηματοδότησης ανήλθε στα **236,87 δις ευρώ** (235,20 δις ευρώ, 12/2014, 237,00 δις ευρώ, 1/2014).
- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-0,62%** (-1,73%, 12/2014, -4,94%, 1/2014).

- Για τον μήνα **Ιανουάριο** (2015) η χρηματοδότηση της **γενικής κυβέρνησης** ανήλθε στα **23,14 δις ευρώ** (23,56 δις ευρώ, 12/2014, 20,76 δις ευρώ, 1/2014).

- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **9,42%** (8,01%, 12/2014, -17,75%, 1/2014).

- Για τον μήνα **Ιανουάριο** (2015) η χρηματοδότηση των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** ανήλθε στα **102,88 δις ευρώ** (101,35 δις ευρώ, 12/2014, 102,25 δις ευρώ 1/2014).

- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-0,05%** (-1,79%, 12/2014, -3,34%, 1/2014).

- Για τον μήνα **Ιανουάριο** (2015) η χρηματοδότηση των **ιδιωτών και των ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων** ανήλθε στα **97,19 δις ευρώ** (96,70 δις ευρώ, 12/2014, 100,30 δις ευρώ, 1/2014).

- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-2,86%** (-3,71%, 12/2014, -4,69%, 1/2014).

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Πίνακας Α5: Δείκτες Εμπιστοσύνης, Ελλάδα και Ευρωζώνη

Συνολική Περίοδος: 8/1997-2/2015

Υποπερίοδος: 6/2008-2/2015

Δημοσίευση: 26/2/2015

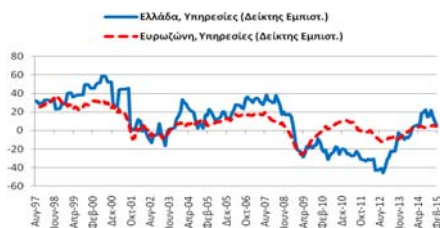
Οικονομικό Κλίμα – Συγκεντρωτικός Δείκτης Εμπιστοσύνης

Βιομηχανία – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 40%)

Υπηρεσίες – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 30%)

Καταναλωτές – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 20%)

Λιανικό Εμπόριο – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)

Κατασκευές – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission)

■ Για τον μήνα **Φεβρουάριο** (2015) ο δείκτης **οικονομικού κλίματος** (98,2 μονάδες) **βελτιώθηκε** κατά 2,9 μονάδες σε σχέση με τον **Ιανουάριο** και **βελτιώθηκε** κατά 3,1 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

■ Για τον μήνα **Φεβρουάριο** (2015) ο δείκτης εμπιστοσύνης στη **βιομηχανία** (-9,2 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -1,3 μονάδες σε σχέση με τον **Ιανουάριο** και **επιδεινώθηκε** κατά -2,1 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

■ Για τον μήνα **Φεβρουάριο** (2015) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **υπηρεσίες** (4,4 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -4,6 μονάδες σε σχέση με τον **Ιανουάριο** και **επιδεινώθηκε** κατά -0,1 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

■ Για τον μήνα **Φεβρουάριο** (2015) ο δείκτης εμπιστοσύνης των **καταναλωτών** (-30,6 μονάδες) **βελτιώθηκε** κατά 18,7 μονάδες σε σχέση με τον **Ιανουάριο** και **βελτιώθηκε** κατά 32,5 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

■ Για τον μήνα **Φεβρουάριο** (2015) ο δείκτης εμπιστοσύνης στο **λιανικό εμπόριο** (-3,9 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -2,9 μονάδες σε σχέση με τον **Ιανουάριο** και **βελτιώθηκε** κατά 4,5 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

■ Για τον μήνα **Φεβρουάριο** (2015) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **κατασκευές** (-31,9 μονάδες) **επιδεινώθηκε** κατά -2,1 μονάδες σε σχέση με τον **Ιανουάριο** και **επιδεινώθηκε** κατά -8,7 μονάδες σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Επόμενη δημοσίευση: 30/3/2015

Ομάδα Οικονομικών Μελετών

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών & Προβλέψεων

Ιωάννης Γκιώνης: Ερευνητής Οικονομολόγος

Στυλιανός Γώγος: Οικονομικός Αναλυτής

Βασίλης Ζάρκος: Οικονομικός Αναλυτής

Όλγα Κοσμά: Οικονομικός Αναλυτής

Αρκαδία Κωνσταντοπούλου: Βοηθός Ερευνητικής Ομάδας

Eurobank Εργασίας Α.Ε., Λ.Αμαλίας 20 & Σουρή 5, 10557 Αθήνα, τηλ +30.210.3337365, fax: +30.210.333.7687, e-mail: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στο <http://www.eurobank.gr/research>

- **New Europe:** Μηνιαίο δελτίο αναφορικά με τις κύριες μακροοικονομικές εξελίξεις στις αγορές της Νέας Ευρώπης
- **Οικονομία & Αγορές:** Μηνιαία επιθεώρηση ανάλυσης και έρευνας θεμάτων που σχετίζονται με την ελληνική και τη διεθνή οικονομία
- **Global Economic & Market Outlook:** Τριμηνιαίο δελτίο αναφορικά με τις κύριες εξελίξεις στην παγκόσμια αγορά και τις προοπτικές τους

Εγγραφείτε ηλεκτρονικά στο: <http://www.eurobank.gr/research>
Ακολουθήστε μας στο twitter: http://twitter.com/Eurobank_Group

